

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет
економіки і торгівлі
ім. М.І. Туган-Барановського

Кафедра іноземної філології, українознавства та соціально-правових
дисциплін

Г. М. Удовіченко

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ
ДИСЦИПЛІНИ**

ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Кривий Ріг
2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет
економіки і торгівлі
ім. М.І. Туган-Барановського

Кафедра іноземної філології та перекладу

Г. М. Удовіченко

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ
ДИСЦИПЛІНИ**

ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»

Спеціальність: 035 «Філологія»

Спеціалізація: 035.04 «Германські мови та літератури (переклад включно)»

Ступінь: бакалавр

Затверджено на засіданні
кафедри іноземної філології та
перекладу
Протокол № 2
від “4” квітня 2019 р.

Схвалено навчально-методичною
радою ДонНУЕТ
Протокол № 5____
від “_13_” червня_____ 2019 р.

Кривий Ріг
2019

УДК 82 (091) : 81'243 (072)

ББК 81.432.1-7

У 31

Удовіченко, Г. М.

У 31 Методичні рекомендації з вивчення дисципліни «Історія зарубіжної літератури» [Текст] : для студ. спец. 035 «Філологія», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. іноземної філології та перекладу; Г. М. Удовіченко. – Кривий Ріг : [ДонНУЕТ], 2017. – 57 с.

Запропонована методична розробка розрахована на студентів факультетів та інститутів іноземних мов, викладачів англійської мови, перекладачів. У завданнях передбачено: самостійна робота з текстами – аналіз за схемами, що подаються в методичних рекомендаціях; підготовка доповідей, виступів чи рефератів; з'ясування теоретичних питань з теми; усна і письмова (студент має право письмово висловити власну думку щодо обговорюваного питання) участь у диспутах чи обговореннях тем тощо.

Зміст посібника викликає зацікавленість, пов'язану з актуальністю розроблених тем.

Посібник відповідає сучасним методичним вимогам до навчальної літератури.

ББК 81.432.1-7

© Удовіченко Г. М., 2019

© Донецький національний
університет економіки і торгівлі
ім. М. Туган-Барановського, 2019

ЗМІСТ

Вступ	5
Частина 1. Загальні рекомендації щодо вивчення дисципліни	6
Частина 2. Зміст практичних занять	20
Семінарське заняття 1	21
Давньогрецька література архаїчного періоду.	
Семінарське заняття 2	23
Героїчний епос раннього Середньовіччя.	
Семінарське заняття 3	24
Лицарська література	
Семінарське заняття 4	26
Данте Аліг'єрі «Божественна комедія»	
Семінарське заняття 5	27
Відродження.	
Семінарське заняття 6	28
Естетика і поетика літератури Бароко.	
Семінарське заняття 7	29
Класицизм у французькій літературі.	
Семінарське заняття 8	30
Просвітництво: його історична основа та філософські ідеї.	
Семінарське заняття 9	31
Розвиток романного жанру в літературі Просвітництва.	
Семінарське заняття 10	32
Сентименталізм та преромантизм в європейській просвітницькій літературі.	
Семінарське заняття 11	33
Творчість Й.В. Гете.	
Семінарське заняття 12	34
Німецький романтизм другого періоду (Творчість Гофмана).	
Семінарське заняття 13	35
Творчість Дж. Байрона.	
Семінарське заняття 14	36
Реалізм в Англії першої половини ХІХ століття.	
Семінарське заняття 15	37
Розвиток натуралістичної літератури у Франції другої половини ХІХ ст.	
Семінарське заняття 16	38
Явище нової драматургії в європейській літературі зламу століть.	
Семінарське заняття 17	39
Міфотворчість в літературі ХХ ст.	
Семінарське заняття 18	40
Література США у ХХ ст.	
Семінарське заняття 19	41
Інтелектуальна проза в літературі ХХ ст.	
Частина 3. Методичні рекомендації з організації самостійної роботи студентів	42
Теоретичні питання, що винесені на самостійне вивчення	43
Рекомендована література	44
Питання до іспиту	47
Тематика рефератів	50
Схеми-алгоритми аналізу різних творів	51
Список використаної літератури	54

ВСТУП

«Історія зарубіжної літератури» є навчальною дисципліною, що забезпечує підготовку студентів ступеня «бакалавр».

Мета курсу - ознайомлення студентів з історичним розвитком зарубіжної літератури; створення системи компетентностей при ознайомленні з еволюцією літератури як духовної практики та розкритті своєї традиції західноєвропейської літератури.

Завдання: формування у студентів здатностей:

- скласти уявлення про художню своєрідність західноєвропейської літератури та умови її формування і розвитку;
- ознайомитись з провідними явищами західноєвропейської літератури, творами видатних її представників;
- сформувати початкові навички літературознавчого аналізу та витлумачення художнього тексту;
- засвоїти основні теоретичні поняття, терміни, необхідні для розуміння літератури і культури в цілому;
- на матеріалі курсу забезпечити основу для розуміння багатовікового культурного процесу, визначити коло конфліктів та художніх персонажів, що складають арсенал «вічних», або «світових» тем і образів;
- опанувати навички роботи з науковою літературою, учбовими посібниками, словниками-довідниками.

Дані методичні рекомендації мають за мету набуття студентами навичок читати та аналізувати художні тексти. Студенти повинні сприймати твір за законами естетичного мислення, розуміти його художню природу, опановувати технологію тематично - естетичного аналізу художнього твору. Саме усний підхід до вивчення літературного твору і вміння аналізувати твір в єдності форми та змісту забезпечить формування знань і умінь студентів. Тому під час вивчення літературного твору викладач повинен чітко визначити основні та фонові завдання, добрати аналогічні факти з інших дисциплін («Української літератури», «Всесвітньої історії») та видів мистецтва, щоб найефективніше сприяти розвитку творчих здібностей студентів.

Процес роботи з текстами художньої літератури ґрунтується на питаннях, пов'язаних з аналізом їхньої структури, проблематики, системи образів, поетики, естетичних принципів різних літературних напрямів, тощо.

Вивчення художньої літератури має позитивно впливати на формування творчої особистості за умови активної співпраці зі студентами на шляху залучення до найкращих зразків культурно-мистецьких надбань людства.

ЧАСТИНА 1.
ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова / вибіркова дисципліна	Обов'язкова
Семестр	1,
Кількість кредитів	7
Загальна кількість годин	210
Кількість модулів	2
Лекції, годин	36
Практичні/ семінарські, годин	36
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	138
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	2
самостійної роботи студента	3,8
Вид контролю	залік, екзамен

2. Мета та завдання дисципліни

Мета - ознайомлення студентів з історичним розвитком зарубіжної літератури; створення системи набутих студентами компетентностей при ознайомленні з еволюцією літератури як духовної практики та розкритті своєрідної традиції західноєвропейської літератури.

Завдання: формування у студентів здатностей:

- скласти уявлення про художню своєрідність західноєвропейської літератури та умови її формування і розвитку;
- ознайомитись з провідними явищами західноєвропейської літератури, творами видатних її представників;
- сформувати початкові навички літературознавчого аналізу та витлумачення художнього тексту;
- засвоїти основні теоретичні поняття, терміни, необхідні для розуміння літератури і культури в цілому;
- на матеріалі курсу забезпечити основу для розуміння багатовікового культурного процесу, визначити коло конфліктів та художніх персонажів, що складають арсенал «вічних», або «світових» тем і образів;
- опанувати навички роботи з науковою літературою, учбовими посібниками, словниками-довідниками.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	У тому числі			
		л	п/с	лаб	спс
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. АНТИЧНА ЛІТЕРАТУРА					
Тема 1. Антична література. Гомерівські поеми «Іліада» та «Одісея». Давньогрецький театр: творчість Есхіла. Давньоримська література: творчість Вергілія і Овідія	12	2	2	-	8
Разом за змістовим модулем 1	12	2	2	-	8
Змістовий модуль 2. СЕРЕДНЬОВІЧНА ЛІТЕРАТУРА					
Тема 2. Напрями і жанри в літературі Середньовіччя	12	2	2		8
Разом за змістовим модулем 2	12	2	2		8
Змістовий модуль 3. ЛІТЕРАТУРА ДОБИ ВІДРОДЖЕННЯ					
Тема 3. Данте Аліг'єрі – предтеча епохи Відродження	12	2	2	-	8
Тема 4. Література доби Відродження. Відродження в Італії	12	2	2	-	8
Тема 5. Відродження в Англії	12	2	2		8
Разом за змістовим модулем 3	36	6	6	-	24
Змістовий модуль 4. ЛІТЕРАТУРА XVII СТ.: КЛАСИЦИЗМ ТА БАРОКО					
Тема 6. Література XVII ст.: класицизм та бароко	9	2	2		5
Разом за змістовим модулем 4	9	2	2		5
Змістовий модуль 5. ЛІТЕРАТУРА ПРОСВІТНИЦТВА					
Тема 7. Література XVII ст.: епоха Просвітництва	12	2	2		8
Тема 8. Просвітництво в Англії	12	2	2		8
Тема 9. Просвітницька література Німеччини	12	2	2		8
Разом за змістовим модулем 5	36	6	6		24
Модуль 2					
Змістовий модуль 6. РОМАНТИЗМ: ЛІТЕРАТУРНИЙ НАПРЯМОК					
Тема 10. Романтизм: літературний напрямок і універсальний світогляд	7	2	2		3
Тема 11. Романтизм в англійській літературі першої половини XIX ст.	7	2	2		3
Тема 12. Романтизм у німецькій літературі XIX ст.	7	2	2		3
Разом за змістовим модулем 6	21	6	6		9
Змістовий модуль 7 ЛІТЕРАТУРА ІХХ-ПОЧАТКУ ХХ СТ					
Тема 13. Класичний реалізм і його специфіка	6	2	2		2
Тема 14. Російський реалізм XIX ст.	5				5
Тема 15. Література останньої чверті XIX ст.	5				5

Тема 16. Чарльз Діккенс – найвідоміший представник соціально-побутової прози	6	2	2		2
Тема 17. Драматургія XIX ст.	6	2	2		2
Тема 18. Література раннього модернізму (кін. XIX – поч. XX ст.)	6	2	2		2
Разом за змістовим модулем 7	34	8	8		18
Змістовий модуль 8. ЛІТЕРАТУРА XX СТ.					
Тема 19. Література XX ст	9	2			7
Тема 20. Драматургія першої половини XX ст.	16				16
Тема 21. Література «втраченого покоління».	5	2	1		2
Тема 22. Західна драматургія другої половини XX ст.	13		1		12
Тема 23. Література постмодернізму	7		2		5
Разом за змістовим модулем 8	50	4	4		42
Усього годин	210	36	36	-	138

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Семінарське заняття Давньогрецька література архаїчного періоду.	2
2	Семінарське заняття Тема: Героїчний епос раннього Середньовіччя.	2
3	Семінарське заняття Лицарська література	2
4	Семінарське заняття Данте Аліг'єрі «Божественна комедія»	2
5	Семінарське заняття Відродження.	2
6	Семінарське заняття Естетика і поетика літератури Бароко.	2
7	Семінарське заняття Класицизм у французькій літературі.	2
8	Семінарське заняття Просвітництво: його історична основа та філософські ідеї..	2
9	Семінарське заняття Розвиток романного жанру в літературі Просвітництва.	2
10	Семінарське заняття Сентименталізм та преромантизм в європейській просвітницькій літературі.	2
11	Семінарське заняття Творчість Й.В. Гете.	2
12	Семінарське заняття Німецький романтизм другого періоду (Творчість Гофмана).	2
13	Семінарське заняття Творчість Дж. Байрона.	2
14	Семінарське заняття Реалізм в Англії першої половини XIX століття.	2

15	Семінарське заняття Розвиток натуралістичної літератури у Франції другої половини XIX ст.	2
16	Семінарське заняття Явище нової драматургії в європейській літературі зламу століть.	2
17	Семінарське заняття Міфотворчість в літературі XX ст.	1
18	Семінарське заняття № 18 Література США у XX ст.	1
19	Семінарське заняття № 19 Інтелектуальна проза в літературі XX ст.	2

5. Індивідуальні завдання

1. Огляд періодичної і монографічної наукової літератури.
2. Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою.
3. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях.
4. Аналіз творів

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Тема	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. АНТИЧНА ЛІТЕРАТУРА			
Тема 1. Антична література. Гомеровські поеми «Іліада» та «Одісея». Давньогрецький театр: творчість Есхіла. Давньоримська література: творчість Вергілія і Овідія	8	1. Опанування лекційного матеріалу за Темою 1. 2. Підготовка до семінарського заняття. 3. Робота з першоджерелами. 4. Робота з літературною критикою. 5. Вивчення теоретичних питань програми, що винесені на самостійне вивчення. 6. Підготовка до написання поточних тестів.	1. Усні та письмові відповіді студентів. 2. Виконання поточних тестових завдань.
Змістовий модуль 2. СЕРЕДНЬОВІЧНА ЛІТЕРАТУРА			
Тема 2. Напрями і жанри в літературі Середньовіччя	8	1. Опанування лекційного матеріалу за Темою 2. 2. Підготовка до семінарського заняття. 3. Робота з першоджерелами; 4. Робота з літературною критикою. 5. Вивчення теоретичних питань програми, що винесені на самостійне вивчення. 6. Підготовка до написання поточних тестів.	1. Усні та письмові відповіді студентів. 2. Виконання поточних тестових завдань.
Змістовий модуль 3. ЛІТЕРАТУРА ДОБИ ВІДРОДЖЕННЯ			
Тема 3.	8	1. Опанування лекційного матеріалу за Темою 3. 2. Підготовка до семінарського заняття.	1. Усні та письмові

Данте Аліг'єрі - предтеча епохи Відродження		3. Робота з першоджерелами; 4. Робота з літературною критикою. 5. Вивчення теоретичних питань програми, що винесені на самостійне вивчення. 6. Підготовка до написання поточних тестів.	відповіді студентів. 2. Виконання поточних тестових завдань.
Тема 4. Література доби Відродження в Італії	8	1. Опанування лекційного матеріалу за Темою 4. 2. Підготовка до семінарського заняття. 3. Робота з першоджерелами; 4. Робота з літературною критикою. 5. Вивчення теоретичних питань програми, що винесені на самостійне вивчення. 6. Підготовка до написання поточних тестів.	1. Усні та письмові відповіді студентів. 2. Виконання поточних тестових завдань.
Тема 5. Відродження в Англії	8	1. Опанування лекційного матеріалу за Темою 5. 2. Підготовка до семінарського заняття. 3. Робота з першоджерелами; 4. Робота з літературною критикою. 5. Вивчення теоретичних питань програми, що винесені на самостійне вивчення. 6. Підготовка до написання поточних тестів. 7. Підготовка до презентації проекту.	1. Усні та письмові відповіді студентів. 2. Виконання поточних тестових завдань. 3. Захист проектів.
Змістовий модуль 4. ЛІТЕРАТУРА XVII СТ.: КЛАСИЦИЗМ ТА БАРОКО			
Тема 6. Література XVII ст.: класицизм та бароко	5	1. Опанування лекційного матеріалу за Темою 6. 2. Підготовка до семінарського заняття. 3. Робота з першоджерелами; 4. Робота з літературною критикою. 5. Вивчення теоретичних питань програми, що винесені на самостійне вивчення. 6. Підготовка до написання поточних тестів.	1. Усні та письмові відповіді студентів. 2. Виконання поточних тестових завдань.
Змістовий модуль 5. ЛІТЕРАТУРА ПРОСВІТНИЦТВА			
Тема 7. Література XVII ст.: епоха Просвітництва	8	1. Опанування лекційного матеріалу за Темою 7. 2. Підготовка до семінарського заняття. 3. Робота з першоджерелами; 4. Робота з літературною критикою. 5. Вивчення теоретичних питань програми, що винесені на самостійне вивчення. 6. Підготовка до написання поточних тестів.	1. Усні та письмові відповіді студентів. 2. Виконання поточних тестових завдань.
Тема 8. Просвітництво в Англії	8	1. Опанування лекційного матеріалу за Темою 8. 2. Підготовка до семінарського заняття. 3. Робота з першоджерелами; 4. Робота з літературною критикою.	1. Усні та письмові відповіді студентів. 2. Виконання поточних

		5. Вивчення теоретичних питань програми, що винесені на самостійне вивчення. 6. Підготовка до написання поточних тестів.	тестових завдань.
Тема 9. Просвітницька література Німеччини	8	1. Опанування лекційного матеріалу за Темою 9. 2. Підготовка до семінарського заняття. 3. Робота з першоджерелами; 4. Робота з літературною критикою. 5. Вивчення теоретичних питань програми, що винесені на самостійне вивчення. 6. Підготовка до написання поточних тестів.	1. Усні та письмові відповіді студентів. 2. Виконання поточних та модульних тестових завдань.
Змістовий модуль 6. РОМАНТИЗМ: ЛІТЕРАТУРНИЙ НАПРЯМОК			
Тема 10. Романтизм: літературний напрямок і універсальний світогляд	3	1. Опанування лекційного матеріалу за Темою 10. 2. Підготовка до семінарського заняття. 3. Робота з першоджерелами; 4. Робота з літературною критикою. 5. Вивчення теоретичних питань програми, що винесені на самостійне вивчення. 6. Підготовка до написання поточних тестів.	1. Усні та письмові відповіді студентів. 2. Виконання поточних тестових завдань.
Тема 11. Романтизм в англійській літературі першої половини XIX ст.	3	1. Опанування лекційного матеріалу за Темою 11. 2. Підготовка до семінарського заняття. 3. Робота з першоджерелами; 4. Робота з літературною критикою. 5. Вивчення теоретичних питань програми, що винесені на самостійне вивчення. 6. Підготовка до написання поточних тестів.	1. Усні та письмові відповіді студентів. 2. Виконання поточних тестових завдань.
Тема 12. Романтизм у німецькій літературі XIX ст.	3	1. Опанування лекційного матеріалу за Темою 12. 2. Підготовка до семінарського заняття. 3. Робота з першоджерелами; 4. Робота з літературною критикою. 5. Вивчення теоретичних питань програми, що винесені на самостійне вивчення. 6. Підготовка до написання поточних тестів.	1. Усні та письмові відповіді студентів. 2. Виконання поточних тестових завдань.
Змістовий модуль 7. ЛІТЕРАТУРА ІХХ-ПОЧАТКУ ХХ СТ.			
Тема 13. Класичний реалізм і його специфіка	2	1. Опанування лекційного матеріалу за Темою 13. 2. Підготовка до семінарського заняття. 3. Робота з першоджерелами; 4. Робота з літературною критикою. 5. Вивчення теоретичних питань програми, що винесені на самостійне вивчення. 6. Підготовка до написання поточних тестів.	1. Усні та письмові відповіді студентів. 2. Виконання поточних тестових завдань.

<p>Тема 14. Російський реалізм XIX ст.</p>	<p>2</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опанування лекційного матеріалу за Темою 14. 2. Підготовка до семінарського заняття. 3. Робота з першоджерелами; 4. Робота з літературною критикою. 5. Вивчення теоретичних питань програми, що винесені на самостійне вивчення. 6. Підготовка до написання поточних тестів. 7. Підготовка реферату. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Усні та письмові відповіді студентів. 2. Виконання поточних тестових завдань; 3. Виступ з доповіддю за тематикою рефератів
<p>Тема 15. Література останньої чверті XIX ст.</p>	<p>5</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опанування лекційного матеріалу за Темою 15. 2. Підготовка до семінарського заняття. 3. Робота з першоджерелами; 4. Робота з літературною критикою. 5. Вивчення теоретичних питань програми, що винесені на самостійне вивчення. 6. Підготовка до написання поточних тестів. 7. Підготовка реферату. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Усні та письмові відповіді студентів. 2. Виконання поточних тестових завдань; 3. Виступ з доповіддю за тематикою рефератів
<p>Тема 16. Чарльз Діккенс – найвідоміший представник соціально- побутової прози.</p>	<p>5</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опанування лекційного матеріалу за Темою 16. 2. Підготовка до семінарського заняття. 3. Робота з першоджерелами; 4. Робота з літературною критикою. 5. Вивчення теоретичних питань програми, що винесені на самостійне вивчення. 6. Підготовка до написання поточних тестів. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Усні та письмові відповіді студентів. 2. Виконання поточних тестових завдань.
<p>Тема 17. Драматургія XIX ст.</p>	<p>2</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опанування лекційного матеріалу за Темою 17. 2. Підготовка до семінарського заняття. 3. Робота з першоджерелами; 4. Робота з літературною критикою. 5. Вивчення теоретичних питань програми, що винесені на самостійне вивчення. 6. Підготовка до написання поточних тестів. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Усні та письмові відповіді студентів. 2. Виконання поточних тестових завдань.
<p>Тема 18. Література раннього модернізму (кін. XIX – поч. XX ст.).</p>	<p>2</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опанування лекційного матеріалу за Темою 18. 2. Підготовка до семінарського заняття. 3. Робота з першоджерелами; 4. Робота з літературною критикою. 5. Вивчення теоретичних питань програми, що винесені на самостійне вивчення. 6. Підготовка до написання поточних тестів. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Усні та письмові відповіді студентів. 2. Виконання поточних та модульних тестових завдань.
<p>Змістовий модуль 8. ЛІТЕРАТУРА XX СТ.</p>			

Тема 19. Література ХХ ст.	7	1. Опанування лекційного матеріалу за Темою 19. 2. Підготовка до семінарського заняття. 3. Робота з першоджерелами; 4. Робота з літературною критикою. 5. Вивчення теоретичних питань програми, що винесені на самостійне вивчення. 6. Підготовка до написання поточних тестів.	1. Усні та письмові відповіді студентів. 2. Виконання поточних тестових завдань.
Тема 20. Драматургія першої половини ХХ ст.	16	1. Опанування лекційного матеріалу за Темою 20. 2. Підготовка до семінарського заняття. 3. Робота з першоджерелами; 4. Робота з літературною критикою. 5. Вивчення теоретичних питань програми, що винесені на самостійне вивчення. 6. Підготовка до написання поточних тестів. 7. Підготовка реферату.	1. Усні та письмові відповіді студентів. 2. Виконання поточних тестових завдань; 3. Виступ з доповіддю за тематикою рефератів
Тема 21. Література «втраченого покоління».	2	1. Опанування лекційного матеріалу за Темою 21. 2. Підготовка до семінарського заняття. 3. Робота з першоджерелами; 4. Робота з літературною критикою. 5. Вивчення теоретичних питань програми, що винесені на самостійне вивчення. 6. Підготовка до написання поточних тестів.	1. Усні та письмові відповіді студентів. 2. Виконання поточних тестових завдань.
Тема 22. Західна драматургія другої половини ХХ ст.	12	1. Опанування лекційного матеріалу за Темою 22. 2. Підготовка до семінарського заняття. 3. Робота з першоджерелами; 4. Робота з літературною критикою. 5. Вивчення теоретичних питань програми, що винесені на самостійне вивчення. 6. Підготовка до написання поточних тестів. 7. Підготовка рефератів	1. Усні та письмові відповіді студентів. 2. Виконання поточних тестових завдань. 3. Виступ з доповіддю за тематикою рефератів
Тема 23. Література постмодернізму	5	1. Опанування лекційного матеріалу за Темою 23. 2. Підготовка до семінарського заняття. 3. Робота з першоджерелами; 4. Робота з літературною критикою. 5. Вивчення теоретичних питань програми, що винесені на самостійне вивчення. 6. Підготовка до написання поточних тестів.	1. Усні та письмові відповіді студентів. 2. Виконання поточних та модульних тестових завдань.

7. Результати навчання

- знання основних рис західноєвропейської літератури як складової культурного процесу;
- знання часових та просторових вимірів, основних періодів розвитку західноєвропейської цивілізації;
- знання особливостей міфомислення, розуміння зв'язків між міфом, міфологією та літературою;
- знання наукових теорій визначних вітчизняних та зарубіжних дослідників щодо західноєвропейської літературної спадщини;
- вміння визначати особливості західноєвропейської літератури як культурного явища;
- вміння виявляти естетичну еволюцію в межах літературного процесу від античності до сьогодення;
- вміння розкривати проблематику художніх творів;
- вміння здійснювати зіставний аналіз літературно-художніх явищ.

8. Форми навчання

Лекційні та семінарські заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійне опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури).

9. Методи оцінювання

Залік, екзамен

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються на протязі семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів); та 100 балів протягом семестру для заліку.

Оцінювання протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Задачі завдання кейси тощо	Обговорення теоретичних питань теми	Індиві- дуальне завдання	ПМК	Сума балів
Модуль 1						
Змістовий модуль 1						
Тема 1	2	4	5			11
Разом змістовий модуль 1	2	4	5			11
Змістовий модуль 2						
Тема 2	2	4	5			11
Разом змістовий модуль 2	2	4	5			11
Змістовий модуль 3						
Тема 3	2	4	5			11
Тема 4	2	4	5			11
Тема 5	2	4	5			11

Разом змістовий модуль 3	6	12	15			33
Змістовий модуль 4						
Тема 6	2	4	5			11
Разом змістовий модуль 4	2	4	5			11
Змістовий модуль 5						
Тема 7	2	4	4			11
Тема 8	2	4	4			11
Тема 9	2	4	4			11
Разом змістовий модуль 5	6	12	12		4	34
Разом	18	36	42		4	100
Модуль 2						
Змістовий модуль 6						
Тема 10	1		1			2
Тема 11	1	1	1			3
Тема 12	1		1			2
Разом змістовий модуль 6	3	1	3			7
Змістовий модуль 7						
Тема 13	1	1	1			3
Тема 14	2			4		6
Тема 15	2			4		6
Тема 16	1	1	1			3
Тема 17	1	1	1			3
Тема 18	1	1	1			3
Разом змістовий модуль 7	8	4	4	8		24
Змістовий модуль 8						
Тема 19	1	1	1			3
Тема 20	1			4		5
Тема 21	1	1				2
Тема 22	1			3		4
Тема 23	1	1				2
Разом змістовий модуль 8	5	3	1	7	3	19
Разом	16	8	8	8	10	50

11. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
2. Тестові завдання для перевірки знань студентів.
3. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Базова

1. Аверинцев С.С. Взаимосвязь и взаимовлияние жанров в развитии античной литературы. – М., 1989. – 276 с.
2. Антична література: Хрестоматія. – К., 1994. – 276 с.
3. Античные писатели: Словарь. - СПб., 1999. - 447 с.
4. Артамонов С.Д. Литература древнего мира. - М., 1988. - 254 с.
5. Баратова Т.В. Гюго Віктор. Собор Паризької Богоматері. Поезія; Посібник для 9 класу.– Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2002.– 96 с.
6. Баратова Т.В. Література Середньовіччя: Посібник для 9 класу. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2001.– 64 с.
7. Богдан Л. С. Зарубіжна література. Розгорнуте календарне планування уроків за програмою 2001 року. 10 клас: Посібник для вчителя.–Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2003. – 160с.
8. Большая энциклопедия литературных героев: В 4 т. - М., 2001.
9. Большой справочник по литературе. – М., 2000. – 295 с.
10. Бондар С. Д. Зарубіжна література: Плани-конспекти. 6 клас. – Харків: Торсінг, 2003. – 224 с.
11. Васильєв Є.М. Франц Кафка. Новела «Перевтілення» та інші твори: Посібник для 11 класу.– Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2002.– 64 с.
12. Вейс Г. История цивилизаций: иллюстрированная энциклопедия: В 3 т. – М., 1999.
13. Винничук Л. Люди, нравы и обычаи Древней Греции и Рима. – М., 1988. – 496 с.
14. Всемирный биографический энциклопедический словарь. – М., 1998. – 926 с.
15. Гаспаров М.А. Об античной поэзии: поэты, поэтика, риторика. – СПб., 2000. – 478 с.
16. Гладкий В.Д. Древний мир: Энциклопедический словарь: В 2 т. – Донецк, 1997.
17. Гловацька К.І. Міфи Давньої Греції. – К., 1991. – 264 с.
18. Голіченко Т.С. Слов'янська міфологія та антична культура. - К., 1994. – 92 с.
19. Горбунов А.М. Панорама веков: Зарубежная художественная проза от возникновения до XX века. Популярн. библиограф. энциклопедия. – М., 1991. - 576 с.
20. Зарубіжна література ранніх епох. Античність. Середні віки. Відродження: Навч. посібник. – К., 1994. – 406 с.
21. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005.
22. Кузьма Ю.Н. Побутовий роман в античності. – Львів, 1968. – 30 с.
23. Кун М.А. Легенди та міфи Стародавньої Греції. – К., 1967.
24. Лагунов А.И. Джордж Гордон Байрон.– Харьков: Веста: Издательство «Ранок», 2003.– 64 с.
25. Литературная энциклопедия терминов и понятий. – М., 2001. – 1600 с.
26. Лісовий І.А. Античний світ у термінах, іменах і назвах. – Львів, 1988. – 200 с.

27. Моклиця М. Основи літературознавства. Посібник для студентів, – Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. – 192 с.
28. Назарець В.М. Камю Альбер. Роман. Чума: Посібник для 11 класу..– Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2002.– 96 с.
29. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література ХІХ сторіччя. Доба романтизму: Підручник.– Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2001. – 416 с.
30. Ніколенко О. М. Романтизм у поезії. Г. Гейне, Дж. Г. Байрон, А. Міцкевич, Г. Лонгфелло: Посібник для вчителя. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2003. – 176 с.: іл. – (Скарбниця словесника).
31. Ніколенко О.М. Бароко, класицизм, просвітництво. Література ХVІІ – ХVІІІ століть: Посібник для вчителя. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2003. – 224с.
32. Ніколенко О.М. Зарубіжна література ХІХ ст. – К.: Видавничий центр "Академія", 1999. – 360 с.
33. Ніколенко О.М. Поезія французького символізму. Шарль Бодлер, Поль Верлен, Артур Рембо: Посібник для вчителя. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2003. – 144 с.
34. Парашич В.В. Антична література: Посібник для 9 класу. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2002. – 64 с.
35. Пащенко В.І., Пащенко Н.І. Антична література: Підручник. – К., 2001. – 718 с.
36. Потопахіна Л.І. Стендаль. Червоне і чорне: Посібник для 10 класу. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2001. – 80 с.
37. Семчинський С.В. Антична література: Довідник. – К., 1993. - 318 с.
38. Столій І.Л. Оскар Вайльд. Зоряний хлопчик. Портрет ДоріанаҐрея: Посібник для учнів 10 класу, вчителів зарубіжної літератури. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2002. – 80 с.
39. Султанов Ю.І. У світі античної літератури: Посібник для вчителя. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2002. – 112 с.
40. Татаринів В.Е. Оноре де Бальзак. – Харків: Веста: Издательство «Ранок», 2002. – 64 с.
41. Татаринів В.Е. Уільям Шекспир. – Харків: Ранок, 2004.– 80 с.
42. Усі зарубіжні письменники / Упоряд. О.Д, Міхільов та ін. – Донецьк: СПД ФО Сердюк В.І., 2005. – 384 с.
43. Цимбалюк Ю.В. Латинські прислів'я і приказки. – К., 1990. – 436 с.
44. Шахова К.О. Література Англії. ХХ століття: Навч. посібник. – К.: Либідь, 1993. – 400 с.
45. Шутько Р.Б. Ернест Хемінґуей. Старий і море. Посібник для 11 класу. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2002.– 64 с.
46. Шутько Р.Б. Шоу Бернард. Зарубіжна література: Посібник для 10 класу.– Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2001.– 64 с.
47. Шухорова А.І. Ібсен Генрік. Посібник для 10 класу.– Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2002.– 56 с.

Інформаційні ресурси:

1. http://www.ae-lib.org.ua/_lit_ant_greece.htm
2. http://www.ae-lib.org.ua/_lit_ant_rome.htm
3. http://chtyvo.org.ua/authors/Homer/Iliada_Odissea/
4. http://www.ae-lib.org.ua/_lit_medieval.htm
5. <http://shkola.ostriv.in.ua/publication/code-17E2E266F13D0/listB407A47B26>
6. http://pidruchniki.ws/13761025/literatura/literaturoznavstvo_epohu_serednovichchya
7. http://www.ae-lib.org.ua/_lit_XVIII.htm
8. http://lib.sumdu.edu.ua/ebooks/Knigi_CYL/Istor_zarub_lit_XVIIIXVIII_Davidenko.pdf
9. http://www.ae-lib.org.ua/_lit_XIX_romantism.htm
10. http://www.ae-lib.org.ua/_lit_XIX_realism.htm
11. http://www.ae-lib.org.ua/_lit_XIX-XX.htm
12. http://www.ae-lib.org.ua/_lit_XX_modernism.htm
13. http://lib.sumdu.edu.ua/ebooks/KnigiCD_CYL/Istor_zarub_lit_XXDavidenko.pdf

ЧАСТИНА 2.
ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття № 1

Тема: Давньогрецька література архаїчного періоду

План

1. Героїчний епос та специфічні ознаки епічної поеми.
2. Творчість Гомера. “Іліада” та “Одіссея” їх міфологічна основа.
3. Творчість Гесіода. Дидактична поема “Роботи і дні”.

Рекомендована література

1. Аверинцев С.С. Взаимосвязь и взаимовлияние жанров в развитии античной литературы. – М., 1989. – 276 с.
2. Антична література: Хрестоматія. – К., 1994. – 276 с.
3. Античные писатели: Словарь. - СПб., 1999. - 447 с.
4. Артамонов С.Д. Литература древнего мира. - М., 1988. - 254 с.
5. Вейс Г. История цивилизаций: иллюстрированная энциклопедия: В 3 т. – М., 1999.
6. Гаспаров М.А. Об античной поэзии: поэты, поэтика, риторика. – СПб., 2000. – 478 с.
7. Голіченко Т.С. Слов’янська міфологія та антична культура. - К., 1994. - 92 с.
8. Зарубіжна література ранніх епох. Античність. Середні віки. Відродження: Навч. посібник. – К., 1994. – 406 с.
9. Пащенко В.І., Пащенко Н.І. Антична література: Підручник. – К., 2001. – 718 с.
- Семчинський С.В. Антична література: Довідник. – К., 1993. - 318 с.
10. Султанов Ю.І. У світі античної літератури: Посібник для вчителя. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2002. – 112 с.

Питання і завдання для підготовки практичного заняття

1. З’ясуйте зміст понять “гекзаметр”, “героїчний епос”, “дидактичний епос”, “епічна поема”. Поняття “епопея” тотожне чи синонімічне “епічна поема”?
2. У чому різниця понять “героїчний епос” та “дидактичний епос”. Відповідь проілюструйте прикладами.

3. Назвіть риси епічної поеми у “Іліаді” та “Одіссеї”.
4. Що стало причиною військового зіткнення греків і троянців? З яких міфів це відомо?
5. Зробіть виписки фрагментів тексту, які характеризують Ахілла, Гектора, Одиссея.
6. Знайдіть у тексті “Роботи і дні” введені автором уривки байок, народні афоризми. Яка їх роль у тексті.
7. Порівняйте будь-які фрагменти різних перекладів (Б. Тена й О. Білецького та інших) творів “Іліада”, “Одіссея”. Зверніть увагу на повторюваність деталей у різних перекладах, порівняйте описи картин у перекладах. Прослідкуйте як збережено особливості гекзаметра у перекладах. Зробіть висновки про майстерність перекладачів.
8. Чи можна назвати твір “Роботи і дні” автобіографічною поемою?
9. Напишіть твір “Порівняльний аналіз поем Гомера “Іліада” та “Одіссея”, звернувши увагу на особливості тематики, сюжету й композиції, героїв, оповідної системи.
10. Порівняйте особливості використання міфів в “Одіссеї” та “Іліаді” (сюжет будується за принципом послідовного викладу подій, про які йдеться у міфах, чи поєднуються епізоди про окремі пригоди одного персонажа). Як це відбилося на композиції творів?
11. Напишіть реферат, повідомлення на тему:
 - “Історичний факт і його міфологізація в “Іліаді” – традиційна ознака жанру героїчного епосу”.
 - “Міфи троянського циклу про героїв “Іліади”.
 - “Жанрові ознаки героїчного епосу в “Одіссеї”.

Семінарське заняття № 2

Тема: Героїчний епос раннього Середньовіччя

План

1. Особливості кельтської цивілізації та їхній відбиток у народній творчості. Героїка та фантастика в ірландських сагах.
2. Цикли ірландських саг. Уладський цикл (Саги про Кухуліна).
3. Давньоскандинавська народна поезія. Саги «Старшої Едди» та «Молодшої Едди» (Сноррі Стурлусона). Поезія скельдів.
4. Германський народно-героїчний епос. Відображення його в давньонімецькій та англосаксонській літературі («Пісня про Хільдебранда», «Поема про Беовульфа»).

Рекомендована література

1. Баратова Т.В. Література Середньовіччя: Посібник для 9 класу. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2001.– 64 с.
2. Большая энциклопедия литературных героев: В 4 т. - М., 2001.
3. Большой справочник по литературе. – М., 2000. – 295 с.
4. Вейс Г. История цивилизаций: иллюстрированная энциклопедия: В 3 т. – М., 1999.
5. Зарубіжна література ранніх епох. Античність. Середні віки. Відродження: Навч. посібник. – К., 1994. – 406 с.
6. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005.

Семінарське заняття № 3

Тема: Лицарська література

План

1. Куртуазна література і її жанри.
2. Класифікація та художні особливості жанру лицарського роману.
3. Бретонський цикл лицарських романів.
4. Творчість Марії Французької. Художня специфіка ле «про козолист».
5. «Трістан і Ізольда»
 - фольклорні джерела твору (образи, ситуації, фантастика);
 - відображення психології головних персонажів;
 - як у сюжеті «Трістан і Ізольда» поєднуються мотиви служіння сеньйору і прекрасній дамі. Як це позначається на конфлікті твору?;
 - дайте характеристику конфліктного трикутника в романі; яка роль зради, кохання?;
 - охарактеризуйте образ Трістана, які риси поєднуються в його характері?;
 - які суперечності ви вбачаєте у вчинках Ізольда та Марка? Як ви їх поясните?;
 - нові тенденції у зображення жінки у творах: Єлени («Іліада»), Пенелопи («Одисея»), Антігона («Антігона»);

Рекомендована література

1. Баратова Т.В. Література Середньовіччя: Посібник для 9 класу. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2001.– 64 с.
2. Большая энциклопедия литературных героев: В 4 т. - М., 2001.
3. Большой справочник по литературе. – М., 2000. – 295 с.
4. Вейс Г. История цивилизаций: иллюстрированная энциклопедия: В 3 т. – М., 1999.
5. Зарубіжна література ранніх епох. Античність. Середні віки. Відродження: Навч. посібник. – К., 1994. – 406 с.

6. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005.

Семінарське заняття № 4

Тема: Данте Аліг'єрі «Божественна комедія»

План

1. Тематика сонетів Данте . Ознаки жанрової форми сонета?
2. Роль алегорії у поемі Данте.
3. З якої причини автор опинився у потойбічному світі; про що він прагне дізнатись?
4. Прокоментуйте будь-яку історію, повідану душею, що спокутує гріхи; яким є ставлення автора до оповідача?
5. Порівняйте особливості уславлення жінки в куртуазній ліриці та у творі Данте.
6. Якою Данте бачить ідеальну/неідеальну людину?
7. Що дає підстави вважати «Божественну комедію» твором Передвідродження?
8. Східна поезія середньовіччя (Рудакі, Омар Хайям, Лі Бо, Шота Руставелі)

Рекомендована література

1. Большая энциклопедия литературных героев: В 4 т. - М., 2001.
2. Большой справочник по литературе. – М., 2000. – 295 с.
3. Всемирный биографический энциклопедический словарь. – М., 1998. – 926с.
4. Зарубіжна література ранніх епох. Античність. Середні віки. Відродження: Навч. посібник. – К., 1994. – 406 с.
5. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005.
6. Литературная энциклопедия терминов и понятий. – М., 2001. – 1600 с.

Семінарське заняття № 5

Тема: Відродження

План

1. Основні риси Відродження. Культура епохи Відродження.
2. Італійський ренесанс.
3. Які переконання Петрарки характеризують його як поета Відродження.
4. Що спільного в сонетах Петрарки і Данте (теми й особливості їх розкриття).
5. Які зміни у трактування людини, її призначення і можливості відбуваються у література Відродження
6. Особливості «Декамерону»: задум і побудова; тематика новел; розвиток традицій середньовічної літератури у творі; жанрової ознаки новели; головний герой (на прикладі новели).
7. Які хиби і чесноти притаманні героям твору?
8. Аналіз однієї-двох новел з «Декамерону»

Рекомендована література

1. Большая энциклопедия литературных героев: В 4 т. - М., 2001.
2. Большой справочник по литературе. – М., 2000. – 295 с.
3. Всемирный биографический энциклопедический словарь. – М., 1998. – 926с.
4. Зарубіжна література ранніх епох. Античність. Середні віки. Відродження: Навч. посібник. – К., 1994. – 406 с.
5. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005.
6. Литературная энциклопедия терминов и понятий. – М., 2001. – 1600 с.

Семінарське заняття № 6

Тема: Естетика і поетика літератури Бароко

План

1. Історичні передумови Бароко.
2. Духовно-естетичний пафос Бароко.
3. Творчість письменників Бароко:
 - а) Барокова драма Кальдерона «Життя – це сон».
 - б) Барокова поема Мільтона «Втрачений рай».
 - с) Барокова лірика.

Рекомендована література

1. Большая энциклопедия литературных героев: В 4 т. - М., 2001.
2. Большой справочник по литературе. – М., 2000. – 295 с.
3. Всемирный биографический энциклопедический словарь. – М., 1998. – 926с.
4. Зарубіжна література ранніх епох. Античність. Середні віки. Відродження: Навч. посібник. – К., 1994. – 406 с.
5. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005.
6. Литературная энциклопедия терминов и понятий. – М., 2001. – 1600 с.
7. Ніколенко О. М. Романтизм у поезії. Г. Гейне, Дж. Г. Байрон, А. Міцкевич, Г. Лонгфелло: Посібник для вчителя. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2003. – 176 с.: іл. – (Скарбниця словесника).

Семінарське заняття № 7

Тема: Класицизм у французькій літературі

План

1. Історико-культурні передумови класицизму у Франції.
2. Естетичні принципи класицизму.
3. Класицистична трагедія:
 - a) Творчість П. Корнеля;
 - b) Творчість Ж. Расіна;
 - c) Драма Мільтона «Самсон-борець».

Рекомендована література

1. Большая энциклопедия литературных героев: В 4 т. - М., 2001.
2. Большой справочник по литературе. – М., 2000. – 295 с.
3. Всемирный биографический энциклопедический словарь. – М., 1998. – 926с.
4. Зарубіжна література ранніх епох. Античність. Середні віки. Відродження: Навч. посібник. – К., 1994. – 406 с.
5. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005.
6. Литературная энциклопедия терминов и понятий. – М., 2001. – 1600 с.
7. Ніколенко О. М. Романтизм у поезії. Г. Гейне, Дж. Г. Байрон, А. Міцкевич, Г. Лонгфелло: Посібник для вчителя. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2003. – 176 с.: іл. – (Скарбниця словесника).

Семінарське заняття № 8

Тема: Просвітництво: його історична основа та філософські ідеї

План

1. Загальна характеристика просвітницького руху.
2. Література просвітницького раціоналізму в Англії.
3. Творчість Дефо. Тема природної людини у «Робінзоні Крузо».
4. Творчість Дж. Свіфта. Сатиричний характер «Мандрів Гуллівера».

Рекомендована література

1. Наливайко Д. С., Шахова К. О. Зарубіжна література ХІХ сторіччя. Доба романтизму. – Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2001.
2. История зарубежной литературы ХІХ века. – М.: Просвещение, 1972.
3. Разумовская В. Н. Становление нового романа Франции. – Л.: ВШ, 1981.
4. Гачев Д. И. Эстетические взгляды Дидро. – М.: ВШ, 1960.
5. Верцман И. Жан-Жак Руссо. – М., 1958.

Семінарське заняття № 9

Тема: Розвиток романного жанру в літературі Просвітництва

План

1. Роман виховання, епістолярний роман. Творчість С. Річардсона.
2. Роман-епопея Г. Філдінга «Том Джонс, знайда».
3. Пародійний характер роману Стерна «Трістрама Шенді».

Рекомендована література

1. Наливайко Д. С., Шахова К. О. Зарубіжна література ХІХ сторіччя. Доба романтизму. – Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2001.
2. История зарубежной литературы ХІХ века. – М.: Просвещение, 1972.
3. Разумовская В. Н. Становление нового романа Франции. – Л.: ВШ, 1981.
4. Гачев Д. И. Эстетические взгляды Дидро. – М.: ВШ, 1960.
5. Верцман И. Жан-Жак Руссо. – М., 1958.

Семинарське заняття № 10

Тема: Сентименталізм та преромантизм в європейській просвітницькій літературі

План

1. Творчість Ж. – Ж. Руссо. Ідеї громадянського суспільства. Особливості жанру «Сповідь».
2. Життєвий і творчий шлях Роберта Бернса. Народна естетика, особливості мови.

Рекомендована література

1. Наливайко Д. С., Шахова К. О. Зарубіжна література ХІХ сторіччя. Доба романтизму. – Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2001.
2. Зарубежная литература ХІХ век. Романтизм/под ред. Б. И. Пуришева. – М.: Высшая шк., 1988.
3. История зарубежной литературы ХІХ века. – М.: Просвещение, 1972

Семінарське заняття № 11.

Тема: Творчість Й.В. Гете

План

1. Перехідний характер творчості Гете: вплив сентименталізм, гердеризма на ранній період творчості поета. «Страждання юного Вертера».
2. Веймарський класицизм. Творчий союз з Шіллером.
3. «Фауст»: повернення народної легенди, особливості поетики, питання жанру, проблематика, головні ідеї.
4. Складність образів трагедії «Фауст». Вплив на естетику романтизму.

Рекомендована література

1. Наливайко Д. С., Шахова К. О. Зарубіжна література ХІХ сторіччя. Доба романтизму. – Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2001.
2. Зарубежная литература ХІХ век. Романтизм/под ред. Б. И. Пуришева. – М.: Высшая шк., 1988.
3. История зарубежной литературы ХІХ века. – М.: Просвещение, 1972

Семінарське заняття № 12.

Тема: Німецький романтизм другого періоду (Творчість Гофмана)

План

1. Романтична проза Е.Т.А. Гофмана: «двосвітовість» художнього простору автора, ентузіасти і філістери як представники двох світів, фантасмагорія та гротеск як художні засоби письменника.
2. Поетична творчість Г.Гайне: періодизація, тема кохання, народні мотиви, особливості структури поеми «Німеччина: зимова казка».

Рекомендована література

1. Наливайко Д. С., Шахова К. О. Зарубіжна література ХІХ сторіччя. Доба романтизму. – Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2001.
2. Зарубежная литература ХІХ век. Романтизм/под ред. Б. И. Пуришева. – М.: Высшая шк., 1988.
3. История зарубежной литературы ХІХ века. – М.: Просвещение, 1972

Семінарське заняття № 13

Тема: Творчість Дж. Байрона

План

1. Основні риси творчості Байрона. «Байронічна течія», «вселенська туга», демонічність байронічного героя.
2. «Паломництво Чайлд Гарольда» як взірць ліро-епічної поеми. Тема революції, тираноборства, визвольної боротьби. Образ автора і ліричного героя.
3. Іспанська тема в творчості Байрона. Поема «Дон Жуан».
4. Схід у творчості Байрона. «Східні поеми» автора, тема релігійної нетерпимості, тема помсти.

Рекомендована література

1. Наливайко Д. С., Шахова К. О. Зарубіжна література ХІХ сторіччя. Доба романтизму. – Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2001.
2. Зарубежная литература ХІХ век. Романтизм/под ред. Б. И. Пуришева. – М.: Высшая шк., 1988.
3. История зарубежной литературы ХІХ века. – М.: Просвещение, 1972

Семінарське заняття № 14

Тема: Реалізм в Англії першої половини ХІХ століття

План

1. Творчість Ч.Діккенса. Людина і суспільство в романах Діккенса.
2. Моральна тематика романів Діккенса.
3. Романтичні тенденції у творчості сестер Бронте.
4. Творчість В. Теккерея. «Ярмарок суєти: роман без героя».

Рекомендована література

1. Богдан Л. С. Зарубіжна література. Розгорнуте календарне планування уроків за програмою 2001 року. 10 клас: Посібник для вчителя.–Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2003. – 160с.
2. Горбунов А.М. Панорама веков: Зарубежная художественная проза от возникновения до XX века. Популярн. библиограф. энциклопедия. – М., 1991. - 576 с.
3. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література ХІХ сторіччя. Доба романтизму: Підручник.– Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2001. – 416 с.
4. Ніколенко О.М. Зарубіжна література ХІХ ст. – К.: Видавничий центр "Академія", 1999. – 360 с.
5. Потопахіна Л.І. Стендаль. Червоне і чорне: Посібник для 10 класу. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2001. – 80 с.
6. Татаринов В.Е. Оноре де Бальзак. – Харьков: Веста: Издательство «Ранок», 2002. – 64 с.

Семінарське заняття № 15

Тема: Розвиток натуралістичної літератури у Франції другої половини ХІХ ст.

План

1. Еволюція творчості Е. Золя.
2. «Експериментальний роман» Е. Золя як взірець натуралістичної прози.
3. Роман «Жерміналь»: натуралізм образів та персонажів, реалізм сюжету.
4. Новелістична творчість Гі де Мопассана: новаторство форми і змісту.

Рекомендована література

1. Богдан Л. С. Зарубіжна література. Розгорнуте календарне планування уроків за програмою 2001 року. 10 клас: Посібник для вчителя.—Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2003. – 160с.
2. Горбунов А.М. Панорама веков: Зарубежная художественная проза от возникновения до XX века. Популярн. библиограф. энциклопедия. – М., 1991. - 576 с.
3. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література ХІХ сторіччя. Доба романтизму: Підручник.— Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2001. – 416 с.
4. Ніколенко О.М. Зарубіжна література ХІХ ст. – К.: Видавничий центр "Академія", 1999. – 360 с.
5. Потопахіна Л.І. Стендаль. Червоне і чорне: Посібник для 10 класу. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2001. – 80 с.
6. Татаринов В.Е. Оноре де Бальзак. – Харьков: Веста: Издательство «Ранок», 2002. – 64 с.

Семинарське заняття № 16

Тема: Явище нової драматургії в європейській літературі зламу століть

План

1. Театральна революція Г. Ібсена. «Ляльковий дім» - драма сучасності.
2. Дж.Б. Шоу як послідовник «ібсенізму». Цикли «приємних» та «неприємних» п'єс. Теорія нової драми Б. Шоу.
3. «Дім, де розбиваються серця» Б. Шоу як взірць нової англійської драми.
4. М. Метерлінк: «статичний театр», символізм творчості, феєричність творчості. «Синій птах».

Рекомендована література

1. Богдан Л. С. Зарубіжна література. Розгорнуте календарне планування уроків за програмою 2001 року. 10 клас: Посібник для вчителя.—Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2003. – 160с.
2. Горбунов А.М. Панорама веков: Зарубежная художественная проза от возникновения до XX века. Популярн. библиограф. энциклопедия. – М., 1991. - 576 с.
3. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література ХІХ сторіччя. Доба романтизму: Підручник.— Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2001. – 416 с.
4. Ніколенко О.М. Зарубіжна література ХІХ ст. – К.: Видавничий центр "Академія", 1999. – 360 с.
5. Потопахіна Л.І. Стендаль. Червоне і чорне: Посібник для 10 класу. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2001. – 80 с.
6. Столій І.Л. Оскар Вайльд. Зоряний хлопчик. Портрет Доріана Грея: Посібник для учнів 10 класу, вчителів зарубіжної літератури. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2002. – 80 с.

Семинарське заняття № 17

Тема: Міфотворчість в літературі ХХ ст.

План

1. «Віталізм» Д. Г. Лоуренса.
2. Неоязичництво чи «нова релігія» в творчості Д. Г. Лоуренса, пошук Нового Адама.
3. Франц Кафка як міфотворець. Урбаністичний «анти міф». «Перевтілення» як вірець «антиміфу».

Рекомендована література

1. Литературная энциклопедия терминов и понятий. – М., 2001. – 1600 с
2. Моклиця М. Основи літературознавства. Посібник для студентів, – Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. – 192 с.
3. Шахова К.О. Література Англії. ХХ століття: Навч. посібник. – К.: Либідь, 1993. – 400 с.

Семінарське заняття № 18

Тема: Література США у ХХ ст.

План

1. Письменники «втраченого покоління». Творчість Фр. С. Фіцджеральда.
2. Доцентровий роман Е. Хемінгуей. Тема війни та кохання.
3. Проблеми «чорного півдня» у творах У. Фолкнера.
4. Творчість Д. Селінджера у контексті екзистенційних проблем II половини ХХст.

Рекомендована література

1. Литературная энциклопедия терминов и понятий. – М., 2001. – 1600 с.
2. Шутько Р.Б. Ернест Хемінгуей. Старий і море. Посібник для 11 класу. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2002.– 64 с.

Семінарське заняття № 19

Тема: Інтелектуальна проза в літературі ХХ ст.

План

1. Антиутопія як жанр в літературі ХХ ст. Антиутопія О. Хасклі «Цей чудовий новий світ».
2. Політична сатира Дж. Орвелла «Скотоферма» та антиутопія «1984»
3. Притчивість творчості У. Голдінга. Роман «Застереження», «Володар мух».
4. Екзистенціаналізм. Творчість Ж.П. Сартра та А. Камю.

Рекомендована література:

1. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005
2. Литературная энциклопедия терминов и понятий. – М., 2001. – 1600 с.
3. Моклиця М. Основи літературознавства. Посібник для студентів, – Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. – 192 с.
4. Усі зарубіжні письменники / Упоряд. О.Д, Міхільов та ін. – Донецьк: СПД ФО Сердюк В.І., 2005. – 384 с.
5. Шахова К.О. Література Англії. ХХ століття: Навч. посібник. – К.: Либідь, 1993. – 400 с.

**ЧАСТИНА 3.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

Самостійна робота студента є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Зміст СРС над конкретною дисципліною визначається робочою навчальною програмою з цієї дисципліни, навчально-методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача. З навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури» самостійна робота студентів передбачає:

- опанування лекційного матеріалу;
- опанування практичного матеріалу;
- робота з першоджерелами;
- робота з критичною літературою;
- самостійне вивчення теоретичних питань програми, що винесені на самостійне вивчення;
- підготовку до написання поточних тестів та модульної контрольної роботи.

Теоретичні питання, що винесені на самостійне вивчення:

1. Література пізнього Середньовіччя.
2. Лицарська і клерикальна література: загальна характеристика. Міська література.
3. Література італійського та іспанського Відродження. Данте, Петрарка та Бокаччо. Пікарескний роман. Лопе де Вега та Сервантес.
4. Література французького Відродження.
5. Література німецького Відродження. Народні книги. Бюргерська література. Творчість німецьких гуманістів.
6. Література Відродження у інших європейських країнах.
7. Література барокко. Класицизм. Рококо.
8. Література французького класицизму.
9. Література Просвітництва. Сентименталізм.
10. Творчість французьких енциклопедистів.
11. Романтизм.
12. Сентименталізм та романтизм в світовій літературі.
13. Реалізм у європейській літературі.
14. Французька реалістична проза XIX ст.
15. Символізм в літературі другої половини XIX ст.
16. Поняття модернізму. Провідні течії.
17. Література "втраченого покоління".
18. Авангардизм.
19. Література екзистенціалізму.
20. Реалізм XX ст.
21. Російська поезія першої половини XX ст.: акмеїзм, футуризм, імажинізм.
22. Постмодернізм у світовій літературі.
23. Інтертекстуальність постмодерністської літератури.
24. Літературознавчі підходи до інтерпретації художніх творів.

Рекомендована література

Рекомендовані для прочитання художні твори (обов'язкові для прочитання)

Давньогрецька література

1. Гомер - "Іліада" та "Одіссея"
2. Есхіл - "Перси", "Прометей закутий", "Орестея" (за вибором)
3. Софокл - "Едіп-цар", "Антігона", "Едіп у Колоні" (за вибором)
4. Евріпід - "Медея", "Іпполіт", "Алкеста" (за вибором)
5. Арістофан - "Вершники", "Жаби", "Хмари", "Мир" (за вибором),

Давньоримська література

6. Плавт - "Псевдол", "Хвальковитий воїн", "Скарб" (за вибором)
7. Теренцій - "Брати" чи "Свекруха" (за вибором)
8. Вергілій - "Енеїда". Гесіод - "Роботи і дні"
9. "Батрахоміомахія, або війна жаб і мишей"

Поети-класики

10. (Каллін, Тіртей, Солон, Мімнерм, Феогнід, Архілох, Гіппонакт, Симонід; Алкей,
11. Сапфо, Анакреонт, Івік; Алкман, Піндар, Вакхлід) - вибрані поезії (двох-трьох, за вибором)
12. Езоп - вибрані байки
13. Демосфен - "Друга промова проти Філіппа" чи "Про вінок"
14. Платон - діалоги "Федон", "Федр", "Горгій" (за вибором)
15. Арістотель - "Поетика"
16. Лукіан - "Діалоги богів" чи "Діалоги в царстві мертвих"
17. Лонг - "Дафніс і Хлоя"
18. Менандр - "Полюбовний суд" чи "Відлюдник" (за вибором)
19. Поети-Александрійці
20. (Каллімах, Аполлоній Родоський, Феокріт) - вибрана лірика
21. Плутарх - "Порівняльні життєписи" (два-три, за вибором);
22. Лукрецій - "Про природу речей"
23. Цицерон - "Три трактати про ораторське мистецтво"
24. Вергілій - "Буколіки" чи "Георгіки"
25. Горацій - "Оди", "Еподи", "Сатири" чи "Послання" (за вибором)
26. Овідій - "Метаморфози" та поезії
27. Сенека - "Федра" чи "Медея" (за вибором)
28. Петроній - "Сатирикон"
29. Апулей - "Метаморфози, або Золотий осел".
30. Августин Святий. Сповідь.
31. Ісландські саги: Віщування Вьольви, Пісня про Вйолунда, Промова Високого.
32. Ірландський епос: Саги про Кухуліна
33. Беовульф.
34. Пісня про Нібелунгів.
35. Пісня про Роланда.
36. Пісня про Сіда.
37. Поезія трубадурів. Поезія миннезінгерів. Поезія вагантів.

38. Роман про Трістана та Ізольду.
39. Мелори Т. Смерть Артура.
40. Роман про Ренара.
41. Данте. Божественна комедія (Пекло), Нове життя.
42. Петрарка. Сонети.
43. Боккаччо. Декамерон.
44. Рабле. Гаргантюа і Пантагрюель. Ч.1,2,4.
45. Сервантес. Дон Кіхот. Ч.1.
46. Т. Мор. Утопія.
47. Шекспір. Сон літньої ночі, Приборкання норавливої, Венеціанський купець, Річард III, Гамлет, Отелло, Король Лір, Буря.
48. Корнель П. Сід.
49. Расін Ж. Федра, Медея.
50. Мольєр Ж.-Б. Тартюф, Дон Жуан, Скупий, Міщанин-шляхтич.
51. Дефо. Робінзон Крузо.
52. Свіфт Дж. Мандри Гуллівера. Ч.1.2.3,4.
53. Філдінг Г. Пригоди Тома Джонса, знайди.
54. Стерн Л. Сентиментальна подорож по Франції та Італії.
55. Бернс Р. Лірика.
56. Вольтер . Орлеанська діва. Кандид. Простак.
57. Дідро Д. Черниця.
58. Бомарше . Севільський цирульник, Одруження Фігаро.
59. Лессінг. Емілія Галотті.
60. Шиллер Ф. Розбійники. Підступність і кохання. Вільгельм Телль. Балади. Лірика.
61. Гете Й. Страждання юного Вертера. Фауст (1 ч.)
62. Гофман Е. Т. А. Золотий горнець, Малюк Цахес, Пісочна людина, Житейська філософія Кота Мурра.
63. Байрон Дж. Г. Паломництво Чайльд Гарольда (1 та 2 пісні), Дон Жуан. Лірика.
64. С. Т. Колрідж Балада про Старого Мореплавця.
65. В. Вордсворт. Вибрані поезії.
66. П. Б. Шеллі. Вибрані поезії.
67. Дж. Кітс. Вибрані поезії.
68. В. Скотт. Айвенго /або Роб Рой/ або КвентінДорвард.
69. В. Гюго. Собор Паризької богоматері / Знедолені, Король забавляється.
70. В. Ірвінг. Ріп ван Вінкль, Жених-привид.
71. Дж. Ф. Купер. Останній з могікан /або інший роман/
72. Г. Лонгфелло. Пісня про Гайавату.
73. Е. А. По. Вибрані новели: Падіння дому Ешерів; Вбивство на вулиці Морг; Маска Червоної смерті та ін.
74. Стендаль. Ваніна Ваніні. Червоне та чорне / Пармський монастир.
75. Бальзак. Шагренева шкіра/ Батько Горіо / Ежені Гранде.
76. Ч. Діккенс. Олівер Твіст /або Домбі й син, Холодний дим.
77. Ш. Бронте Джейн Ейр.

78. Е. Бронте. Буремний перевал.
79. В. Теккерей. Ярмарок марнославства.
80. Дж. Еліот. Млин на Флоссі.
81. Т. Гарді. Історія мера Кестербриджа / або Тесс з роду д'Ербервіллів.
82. О. Вайльд. Портрет Доріана Грея / оповідання, казки, п'єси.
83. Г. Флобер. Мадам Боварі.
84. Е. Золя. Щастя Ругонів/ або Пастка/ або Жерміналь (1 роман обов'язково.)
85. Г. Мопассан. 3 новели за вибором студента, Любий друг.
86. Р. Кіплінг. Поезії, оповідання, Кім
87. Р. Л. Стівенсон. Дивна історія Доктора Джекіла та містера Хайда.
88. Дж. Конрад. Лорд Джим, Серце п'тьми.
89. Ш. Бодлер. Вибрані поезії зб. "Квіти зла".
90. П. Верлен. Вибрані поезії.
91. М. Метерлінк. Сліпі, Синій птах / Непрохана
92. М. Твен. 5 оповідань за вибором студента. Пригоди Гекльбері Фінна.
93. Г. Ібсен. Ляльковий дім / Пер Гюнт, Бранд, Привиди
94. Г. Веллс. Машина часу / Війна світів / Людина невидимка/ Острів доктора Моро – 1 роман обов'язково.
95. Дж. Б. Шоу. Професія місіс Уоррен; Будинок, де розбиваються серця.
96. Д. Г. Лоуренс. Коханець леді Чаттерлі. Райдуга.
97. В. Б. Єйтс. Поезії.
98. Дж. Джойс. Дублінці. Портрет художника замолоду. ("Улісс").
99. В. Вулф. Міссіс Деллоуей. До маяка.
100. Т. С. Еліот. Поезії. Вбивство у соборі.
101. Т. Манн. Смерть у Венеції. Новелли.
102. М. Пруст. У бік Свана.
103. Ф. Кафка. Перевтілення (Метаморфоза); Процес /Замок.
104. Дж. Оруелл. 1984- й. Скотний двір.
105. Т. Драйзер. Сестра Керрі. Американська трагедія.
106. В. Фолкнер. Світло у серпні.
107. С. Беккет. У чеканні на Годо.
108. Ф. Скотт Фіцджеральд. Великий Гетсбі / Ніч лагідна.
109. Е. Хемінгуей. Фієста. Прощавай, зброє. По кому подзвін. Оповідання.
110. Д. Стейнбек. Грона гніву / Зима тривоги нашої
111. Е. М. Рільке. Поезії.
112. Г. Аполлінер. Поезії. Зона.
113. Б. Брехт. Тітонька Кураж. Добра людина з Сичуаня.
114. Ф. Гарсія Лорка. Поезії. Криваве. Весілля.
115. Г. Грін. Суть справи. Тихий американець. Наша людина у Гавані.
116. О. Хакслі. Цей дивний новий світ!
117. Г. Гессе. Степовий вовк / Гра у бісер.
118. Ж. П. Сартр. Нудота.
119. А. Камю. Сторонній / Чума

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Періодизація давньогрецької літератури: жанри, автори, тексти, проблематика.
2. Давньогрецька міфологія. Міф і література.
3. Давньогрецька міфологія та її цикли.
4. Гомерівська поема як епос перехідної епохи: жанрові особливості, теми, образи, мотиви, проблематика.
5. Художня своєрідність «Іліади» Гомера.
6. Жанрова своєрідність «Одіссеї» Гомера.
7. Дидактичний епос та творчість Гесіода.
8. Давньогрецька лірика, умови її розвитку та різновиди.
9. Становлення давньогрецької драми. Загальна характеристика структури давньогрецької трагедії.
10. Давньогрецька трагедія: автори, тексти, образи, мотиви, проблематика.
11. Формування образу трагічного героя в драмі Есхіла «Прометей прикутий».
12. Проблематика трилогії Есхіла «Орестейя».
13. Морально-філософська проблематика трагедій Софокла.
14. Проблематика й художня своєрідність трагедії Софокла «Антигона».
15. Трагедія Софокла «Едіп-цар»: проблема інтерпретації (трагедія влади, трагедія знання, трагедія долі тощо).
16. Психологічна проблематика трагедій Евріпіда.
17. Проблематика трагедії Евріпіда «Іпполіт».
18. Художня своєрідність трагедії Евріпіда «Медея».
19. Проблематика та художня своєрідність комедії Арістофана. Періодизація римської літератури: жанри, автори, тексти, проблематика. Своєрідність римської літератури.
21. Становлення римської самобутності в комедіях Плавта й Теренція.
22. Художня своєрідність та проблематика «Енеїди» Вергілія.
23. Особливості поезики та проблематики лірики Горація.
24. Творчість Овідія: тексти, жанри, проблематика.
25. «Сатирикон» Петронія: художня своєрідність та проблематика.
26. Місце літератури серед інших видів мистецтва.
27. Специфіка гумористичного у творах Г. Гріна.
28. Латиноамериканська література як культурно-естетичний феномен.
29. Співвідношення абсурду і гуманізму у творчості А. Камю.
30. Американець як образ-тип в англійській літературі.
31. Роман жахів: особливості жанрової форми.
32. Кінематографічна екзистенція художньої літератури.
33. Роман-притча у творчості Голдінга.
34. Проблематика «національного» гумору в літературі ХХ ст.
35. Всесвітня література між світовими війнами.
36. Есхатологія в сучасній літературі.
37. «Серйозність» і «цікавість» в літературі: проблематика співвідношення.
38. «Шпигунський роман» і його автори.
39. Література кінця ХІХ – початку ХХ ст. Загальна характеристика.

40. Загальна характеристика детективної літератури як жанру.
41. Специфіка елітарності красного письменства в ХХ ст.: від Д. Джойса до У. Еко.
42. «Мечі та магія» у сучасній фантастиці.
43. Складність та суперечності в літературі кінця ХХ століття.
44. Феномен масової літератури та її головні напрямки.
45. Схід і Захід у контексті світової літератури.
46. Багатство уяви і поетична фантазія творів М. Метерлінка і С. Лагерлеф.
47. Література «старого» і «нового» світу: єдність і суперечності.
48. Завдання герменевтики в розумінні сучасної літератури.
49. Місце творчості Е. Хемінгуея у світовій літературі повоєнного періоду.
50. Феномен людини в літературі ХХ століття.
51. Еволюція мілітарності в літературі: від Гомера до Гашека.
52. Антимілітарні мотиви в літературі ХХ століття.
53. «Райські пси» – проблематика жанру.
54. «Чорний гумор» і тотальна література.
55. Специфіка літературної творчості У. Еко.
56. Міф як засіб художнього осмислення сучасності в літературі ХХ ст.
57. Гуманізм А. Сент-Екзюпері.
58. Антиутопічна література.
59. Д. Р. Р. Толкієн як майстер креативного жанру. Епігони Толкієна.
60. Біблійні мотиви у світовій літературі.
61. Фантастика і реальність у творах С. Кінга.
62. Література «втраченого покоління».
63. Науково-фантастичні ідеї у творах К. Чапека.
64. Література і театр абсурду.
65. Міфічний час у романі Г. Г. Маркеса «Сто років самотності».
66. Модернізм у літературі ХХ століття.
67. Парадоксальність внутрішнього світу людини у творах Г. Гессе.
68. Лауреати Нобелівської премії з літератури.
69. Проблема неординарності особистості у творах С. Моєма.
70. Літературні напрямки і стилі як пошук естетичної думки.
71. А. Франс – майстер філософського роману.
72. Періодизація літератури кінця ХІХ – початку ХХ ст. Аналіз кожного періоду.
73. Гармонія і антагонізм у повісті Е. Хемінгуея «Старий та море».
74. Життєвий і творчий шлях Грехема Гріна.
75. Американська благодійність у «Тихому американці». Жанрова належність твору.
76. Британськість і американськість у баченні Гр. Гріна.
77. «Наш резидент в Гавані» у порівнянні із класичними зразками шпигунського роману. (Флемінг, Маклін, Райнов, Семенов).
78. Смерть як якір земної реальності у творчості Маркеса.
79. Нарис життя і творчості І. Во.
80. Життя й існування героїв «Мерзеної плоті».
81. Трагічність і комізм доль Адама та Ніни (за «Мерзеною плоттю» І. Во).

82. Місце І. Во в англійській та європейській прозі ХХ ст.
83. Маркес і література Латинської Америки.
84. Життя і творчість Е. Хемінгуея в контексті історії ХХ ст.
85. Напрямки розвитку фантастичної літератури у другій половині ХХ ст.

ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ

1. Аналіз краху “бюргерської культури” у прозі Т. Манна (“Буденброки”).
2. Творчість Кнута Гамсуна у контексті скандинавської літератури
3. Естетична концепція О. Уайльда та її реалізація в художній творчості письменника.
4. Мистецтво і життя в романі О. Уайльда “Портрет Доріана Грея”.
5. Неоромантичні тенденції в прозі та поезії Р. Л. Стівенсона.
6. Життєвий та творчий шлях Честертона.
7. Конан-Дойл – майстер детективного жанру.
8. Поезія Гі де Мопассана.
9. Життєвий та творчий шлях Стендаля. Стендаль у контексті французької літератури середини ХІХ ст..
10. Проза Ромена Ролана.
11. Новелістика Антоля Франса.
12. Європейський декаданс, його становлення та етапи розвитку.
13. Розвиток французького символізму.
14. Життєвий та творчий шлях П. Верлена.
15. Драматургія Гауптмана.
16. Символізм Метерлінка.
17. Елементи символізму та натуралізму в драматургії А. Стрінберга.
18. Гумор та сатира у прозі Ч. Діккенса (“Домбі і син”, “Посмертні записки Піквіцького клубу”)
19. Проза Шарлоти Бронте.
20. Життєвий та творчий шлях Вільяма Теккерея.
21. Новелістика Ернеста Хемінгуея.
22. Вплив фрейдизму на західноєвропейський сюрреалізм.
23. Фантастика Герберта Уеллса.
24. Гумор О’Уеллса.
25. Проза Теодора Драйвера.
26. Поезія Роберта Пруста.
27. Творчість Марка Твена.

СХЕМИ-АЛГОРИТМИ АНАЛІЗУ РІЗНИХ ТВОРІВ

Подані короткі схеми-алгоритми аналізу творів різних жанрів і видів лише умовні й орієнтовні – спроба вивчення твору з точки зору літературознавства. Варто пам'ятати, що дотримання кожного пункту аналізу при вивченні кожного твору, що передбачено програмою, не є обов'язковим. Обов'язкові пункти аналізу кожного твору має визначати викладач. Так, наприклад є твори, при аналізі яких треба звернути особливу увагу або на мовно-нормативні (позанормативні) засоби, або на засоби й прийоми творення художніх образів, або на процеси творення характерів чи відображення психічних процесів персонажів, або на композицію чи сюжет тощо.

Схеми орієнтовані з урахуванням термінологічної бази шкільного курсу української літератури.

Загальні пояснення щодо схем.

- 1. Назва твору** (змістовна чи ні, інформаційна, емоційна чи беземоційна, довга чи коротка, чи зацікавлює читача). Висновок – влучна чи невдала.

Наприклад: Назва новели Григора Тютюнника “Смерть Кавалера” інформує про негативні події, пов'язані зі смертю військовослужбовця; має негативне емоційне забарвлення, відображене словом “смерть”; зацікавлює читача; назва вдала.

- 2. Епіграф** (чи передає епіграф ідею твору?). Варто замислитись чому письменник звернувся до слів того чи іншого автора.

- 3. Мовні засоби творення образів.**

Мовно-нормативні: фонологічні (звукові ряди, какофонія, алітерація, рими); морфологічні (граматичні особливості слів, типи й способи словотворення); лексичні (особливості лексичного складу твору); фразеологічні (майстерність використання фразеологічних зворотів, їх функції); синтаксичні (типи та побудова речень, що використовуються автором при характеристиці чи мовленні персонажа). Позанормативні (діалектні відхилення, жаргонізми у мовленні персонажів та у тексті загалом). Мовно-поетичні (епітети, метафори, гіперболи, порівняння, літоти тощо їх функції у художньому тексті).

- 4. Прийоми творення образів** (опис, повідомлення, констатація; само-, взаємо-, інохарактеристика, роздум, психоаналіз; героїзація, замовчування, оспівування; гумор, сатира, іонізація, травестія, бурлеск, пасквіль тощо) – визначити, який прийом переважає.

- 5. Зміст твору.**

- Рід твору. Авторське ставлення до зображуваного (з чийх точок зору, позицій йдеться розповідь) – лірика, епос, драма.
- Образи предметів, явищ, подій, нації, образи-процеси, образ війни, голодомору, людини (майже в кожному творі).

Наприклад: образ собору в однойменному творі “Собор” О. Гончара.

- Система образів (характерів). Бажано охарактеризувати на всіх рівнях і визначити домінуючі. Характеристики: природно-генетична, матеріально-

побутова, соціальна, етикетно-побутова, моральна, звичаєва, правова, політична, філософська, ідеологічна, педагогічна, естетична.

Висновок про систему образів має ґрунтуватися на тому, що повноцінна система образів передбачає наявність героя-антигероя, нейтральних сил (персонажів), на скільки чітко розподілено на негативних-позитивних персонажів, окреслено характер співвідношення між ними.

- Конфлікт та сюжет твору. Тут треба проаналізувати всі етапи конфлікту (зав'язка, розвиток подій, кульмінація, розв'язка), простежити його від зародження між основними протидіючими силами і до розв'язки, де остаточно стає зрозумілим хто переміг, хоча можливо це буде антагоністичний конфлікт; визначити між ким конфлікт: внутрішній чи зовнішній, між груповий, міжособистісний, міжнаціональний тощо.
 - Тема й тематика твору.
 - Проблема й проблематика твору.
 - Ідея твору.
- 6. Значення твору, його цінність.**

Поезія (віршовані твори):

1. назва
2. епіграф
3. розмір і система віршування
4. засоби та прийоми творення (загальна характеристика)
5. форма і композиція твору
6. образи і характери людей та явищ; система образів та сюжет. Характеристика героя-антигероя, другорядних персонажів
7. конфлікт твору і його основні елементи
8. тема і тематика
9. проблема та ідея твору
10. цінність твору

Якщо це сонет чи вірш, то слід проаналізувати всі пункти, окрім 5-8, які стануть у нагоді при аналізі поем, од, балад. Розмір віршованого твору визначає як бачимо й характер аналізу – чим більший твір, тим більше уваги при аналізі приділяється образній системі, конфлікту, аніж системі віршування чи мовно-поетичним засобам.

Прозові твори:

Новели й оповідання

1. назва; епіграф
2. скільки і які епізоди, події зображено
3. засоби та прийоми творення (загальна характеристика)
4. образи і характери основних персонажів (героя-антигероя), другорядних персонажів
5. тема і тематика
6. проблема та ідея твору
7. цінність твору

Повість, роман, роман-епопея, роман-логія

1. назва; епіграф
2. засоби та прийоми творення (загальна характеристика)
3. форма і композиція твору
4. образи і характери людей та явищ
5. система образів та сюжет. Повна характеристика героя-антигероя з елементами зіставлення, окремі характеристики другорядних персонажів і тих груп, що стоять за героєм та антигероєм
6. конфлікт твору і його основні елементи, характер конфлікту
7. тема і тематика
8. проблема та ідея твору
9. цінність твору

Драматургія:

1. назва; епіграф
2. авторське визначення жанру твору
3. авторське представлення діючих осіб (час, місце дії, ремарки)
4. форма і композиція твору
5. мовна характеристика діючих осіб
6. характери героя-антигероя, другорядних діючих осіб
7. конфлікт твору і його основні етапи (причини виникнення та його суть, характер конфлікту)
8. тема і тематика
9. проблема та ідея твору
10. цінність твору: художня, естетична, суспільна, гедоністична тощо.

Аналіз п'єс відрізняється від попередніх акцентами. Так, у п'єсі говорять переважно діючі особи, а тому основна увага приділяється їх мовленню. Оскільки драматургія – це дія чи протидія людей чи груп людей, то акцентується увага на конфлікті, його суті, причинах, характеру тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Аверинцев С.С. Взаимосвязь и взаимовлияние жанров в развитии античной литературы. – М., 1989. – 276 с.
2. Антична література: Хрестоматія. – К., 1994. – 276 с.
3. Античные писатели: Словарь. - СПб., 1999. - 447 с.
4. Артамонов С.Д. Литература древнего мира. - М., 1988. - 254 с.
5. Баратова Т.В. Гюго Віктор. Собор Паризької Богоматері. Поезія; Посібник для 9 класу.– Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2002.– 96 с.
6. Баратова Т.В. Література Середньовіччя: Посібник для 9 класу. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2001.– 64 с.
7. Богдан Л. С. Зарубіжна література. Розгорнуте календарне планування уроків за програмою 2001 року. 10 клас: Посібник для вчителя.–Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2003. – 160с.
8. Большая энциклопедия литературных героев: В 4 т. - М., 2001.
9. Большой справочник по литературе. – М., 2000. – 295 с.
10. Бондар С. Д. Зарубіжна література: Плани-конспекти. 6 клас. – Харків: Торсінг, 2003. – 224 с.
11. Васильєв Є.М. Франц Кафка. Новела «Перевтілення» та інші твори: Посібник для 11 класу.– Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2002.– 64 с.
12. Вейс Г. История цивилизаций: иллюстрированная энциклопедия: В 3 т. – М., 1999.
13. Винничук Л. Люди, нравы и обычаи Древней Греции и Рима. – М., 1988. – 496 с.
14. Всемирный биографический энциклопедический словарь. – М., 1998. – 926с.
15. Гаспаров М.А. Об античной поэзии: поэты, поэтика, риторика. – СПб., 2000. – 478 с.
16. Гладкий В.Д. Древний мир: Энциклопедический словарь: В 2 т. – Донецк, 1997.
17. Гловацька К.І. Міфи Давньої Греції. – К., 1991. – 264 с.
18. Голіченко Т.С. Слов'янська міфологія та антична культура. - К., 1994. – 92 с.
19. Горбунов А.М. Панорама веков: Зарубежная художественная проза от возникновения до XX века. Популярн. библиограф. энциклопедия. – М., 1991. - 576 с.
20. Зарубіжна література ранніх епох. Античність. Середні віки. Відродження: Навч. посібник. – К., 1994. – 406 с.
21. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005.
22. Кузьма Ю.Н. Побутовий роман в античності. – Львів, 1968. – 30 с.
23. Кун М.А. Легенди та міфи Стародавньої Греції. – К., 1967.
24. Лагунов А.И. Джордж Гордон Байрон.– Харьков: Веста: Издательство «Ранок», 2003.– 64 с.
25. Литературная энциклопедия терминов и понятий. – М., 2001. – 1600 с.
26. Лісовий І.А. Античний світ у термінах, іменах і назвах. – Львів, 1988. – 200 с.
27. Моклиця М. Основи літературознавства. Посібник для студентів, – Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. – 192 с.

28. Назарець В.М. Камю Альбер. Роман. Чума: Посібник для 11 класу..– Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2002.– 96 с.
29. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література ХІХ сторіччя. Доба романтизму: Підручник.– Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2001. – 416 с.
30. Ніколенко О. М. Романтизм у поезії. Г. Гейне, Дж. Г. Байрон, А. Міцкевич, Г. Лонгфелло: Посібник для вчителя. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2003. – 176 с.: іл. – (Скарбниця словесника).
31. Ніколенко О.М. Бароко, класицизм, просвітництво. Література ХVІІ – ХVІІІ століть: Посібник для вчителя. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2003. – 224с.
32. Ніколенко О.М. Зарубіжна література ХІХ ст. – К.: Видавничий центр "Академія", 1999. – 360 с.
33. Ніколенко О.М. Поезія французького символізму. Шарль Бодлер, Поль Верлен, Артюр Рембо: Посібник для вчителя. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2003. – 144 с.
34. Паращич В.В. Антична література: Посібник для 9 класу. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2002. – 64 с.
35. Пащенко В.І., Пащенко Н.І. Антична література: Підручник. – К., 2001. – 718 с.
36. Потопахіна Л.І. Стендаль. Червоне і чорне: Посібник для 10 класу. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2001. – 80 с.
37. Семчинський С.В. Антична література: Довідник. – К., 1993. - 318 с.
38. Столій І.Л. Оскар Вайльд. Зоряний хлопчик. Портрет Доріана Грея: Посібник для учнів 10 класу, вчителів зарубіжної літератури. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2002. – 80 с.
39. Султанов Ю.І. У світі античної літератури: Посібник для вчителя. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2002. – 112 с.
40. Татаринів В.Е. Оноре де Бальзак. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2002. – 64 с.
41. Татаринів В.Е. Уільям Шекспир. – Харків: Ранок, 2004.– 80 с.
42. Усі зарубіжні письменники / Упоряд. О.Д, Міхільов та ін. – Донецьк: СПД ФО Сердюк В.І., 2005. – 384 с.
43. Цимбалюк Ю.В. Латинські прислів'я і приказки. – К., 1990. – 436 с.
44. Шахова К.О. Література Англії. ХХ століття: Навч. посібник. – К.: Либідь, 1993. – 400 с.
45. Шутько Р.Б. Ернест Хемінгуей. Старий і море. Посібник для 11 класу. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2002.– 64 с.
46. Шутько Р.Б. Шоу Бернард. Зарубіжна література: Посібник для 10 класу.– Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2001.– 64 с.
47. Шухорова А.І. Ібсен Генрік. Посібник для 10 класу.– Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2002.– 56 с.

Інформаційні ресурси:

48. http://www.ae-lib.org.ua/_lit_ant_greece.htm
49. http://www.ae-lib.org.ua/_lit_ant_rome.htm
50. http://chtyvo.org.ua/authors/Homer/Iliada_Odissea/

51. http://www.ae-lib.org.ua/_lit_medieval.htm
52. <http://shkola.ostriv.in.ua/publication/code-17E2E266F13D0/listB407A47B26>
53. http://pidruchniki.ws/13761025/literatura/literaturoznavstvo_epohu_serednovichc_hya
54. http://www.ae-lib.org.ua/_lit_XVIII.htm
55. http://lib.sumdu.edu.ua/ebooks/Knigi_CYL/Istor_zarub_lit_XVIIIXVIII_Davidenko.pdf
56. http://www.ae-lib.org.ua/_lit_XIX_romantism.htm
57. http://www.ae-lib.org.ua/_lit_XIX_realism.htm
58. http://www.ae-lib.org.ua/_lit_XIX-XX.htm
59. http://www.ae-lib.org.ua/_lit_XX_modernism.htm
60. http://lib.sumdu.edu.ua/ebooks/KnigiCD_CYL/Istor_zarub_lit_XXDavidenko.pdf

Навчальне видання

Удовіченко Ганна Михайлівна

Кафедра іноземної філології, українознавства та соціально-правових
дисциплін

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Формат 60×84/8. Ум. др. арк. 4

Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
50005, Дніпропетровська обл.,
м. Кривий Ріг, вул. Трамвайна, 16.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4929 від 07.07.2015 р.